

El colom es retira per vell i un de nou el relleva

A més de dracs, braus i gralles, la Festa Major de Granollers també té un colom, amb un origen teatral. Aquest 2003, amb 21 anys, es jubila i un de nou en pren el relleu. El Teatre de l'Associació Cultural (TAC) va construir el colom, a partir d'un disseny del dibuixant Guillén, per a fer un homenatge pòstum a un dels principals dinamitzadors teatrals de Granollers: Gregori Resina. El 30 d'abril del 1982, una cercavila, organitzada pel TAC i per altres grups i gent del món del teatre, va recórrer el centre històric de la ciutat fins acabar a la Porxada. Allà, el colom va lliscar per una tirolina, portat per Pere Cornellas. L'element va quedar silenciós fins que la colla dels Blaus el va fer sortir per les Fires i Festes de l'Ascensió del 1988. Des de llavors, el colom obre la cercavila de balls i entremesos d'inici de festes i les trobades de gegants, tot i que en origen no es va construir pensant-lo per a ser portat, i queda exposat a l'Ajuntament la resta de la Festa. Té ball i música propis, composta per Felip Andreu, des del 1993. De Festa en Festa, el colom ha anat envellint fins al punt que les cinc portadores –quasi sempre noies i, fins l'any passat, sempre blaves– van demanar que es restaurés. "Li hem donat capes de pintura,

però ha augmentat de pes i no s'ha solucionat la manca de punt d'equilibri. Qualsevol millora implicava canviar-ne l'estructura", explica Carina Molina, una de les portadores. "El primer està a les últimes", claudica Ramon Aumedes, l'escultor que ha dissenyat i construït el nou colom al seu taller, Sarandaca.

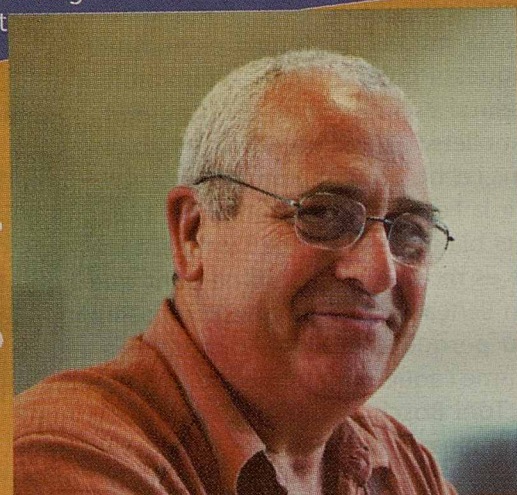
Un pes més equilibrat –prop de 30kg– i el fet que el portador entri del tot a dins de l'element facilitarà fer ballar el colom. "L'antic pesa bastant i fa de mal portar, i quan pateixes més és amb el teló punta", remarca Molina. Alhora, el nou colom té un cavallet, que permet ficar-s'hi sense l'ajuda de ningú. Del 184cm d'alçada passa als 193cm; dels 90cm d'amplada, als 130 cm; dels 180cm de llargada, als 185cm de llargada; i del guix, fusta i roba, al polièster. El primer tenia les ales amunt i el segon està en posició d'excel·lència, "com si estigués declamant, perquè representa el teatre a Granollers", precisa Aumedes. El nou colom canvia la màscara negra veneciana per la màscara de cuir en forma d'àliga: "Al teatre, la gent canvia i sovint fa papers que no tenen res a veure amb el que s'és realment: es treu l'altre jo", descriu Aumedes que contraposa el colom com a símbol de pau i l'àliga com a símbol d'agressivitat. L'objectiu és que prengui més protagonisme, com a element de benvinguda als personatges o figures convidats durant la Festa o en ocasions puntuals durant l'any. El dimarts 26 a les 18h a la plaça de la Porxada, es presentarà el nou colom i se n'explicarà la gènesi. L'antic farà un ball de comiat, el nou, un de presentació, i tots dos tancaran l'acte amb un ball conjunt.

Joan Soler i Amigó

"Quan la gent diu d'un costum que és 'de tota la vida' vol dir que, com a màxim, es remunta a 200 anys enrere"

La Festa Major és gresca, però no és broma. I si no, que ho preguntin a tots els Blaus i Blancs que, durant tot l'any, hi dediquen hores i més hores. Però, sabem quin és l'origen de les festes majors? D'on sorgeixen tradicions tan arrelades com el bestiar de foc o la figura del pregoner? El grup Enciclopèdia Catalana prepara des de fa uns mesos el *Tradicionari català*, una enciclopèdia de 10 volums que oferirà una àmplia i completa visió de la cultura popular, els costums i les tradicions de Catalunya, i en la qual les festes majors tindran un paper destacat. Joan Soler i Amigó, pedagog i divulgador d'història i cultura popular, dirigeix aquesta obra, i serà a Granollers durant la Festa Major. Una raó més, doncs, per sortir al carrer i participar al màxim. Què explicaran de Granollers i la nostra Festa Major en aquesta enciclopèdia?

Però, què és un tradicionari? Aquesta obra pren com a referent el *Costumari català* de Joan Amades, però va molt més enllà. "És per això que no parlem de costumari, perquè l'estudi va molt més enllà del folklore i els costums". El *Tradicionari* pretén ser un estudi actual de la cultura popular i les tradicions des de disciplines com l'antropologia i l'etnologia, explica Soler i Amigó. L'edició dels volums, a raó de dos per any fins al 2008, cobrirà un ampli ventall d'aspectes, com les formes de vida, el món del treball, la festa, la literatura popular, la mitologia o els jocs i esports tradicionals. Soler i Amigó destaca l'enfoc que tant ell com l'equip de 50 persones que treballen en aquesta enciclopèdia, volen donar a aquesta obra. "Les tradicions i costums no són res estàtic, són dinàmiques i evolucionen amb el pas del temps. Per tant, el concepte d'un país, una cultura està totalment desferrat. Quan la gent diu d'un costum que és "de tota la vida" vol dir que, com a màxim, es remunta a 200 anys enrere". Així, aquesta enciclopèdia recollirà, no tan sols tradicions com les sardanes o els castellers, sinó també festes tan arrelades com el Rocío o la Feria de Abril, i celebracions religioses com el ramadàn.

Director del Tradicionari català

Soler i Amigó reconeix la dificultat d'un projecte d'aquestes característiques: "És difícil el treball de camp, perquè la memòria col·lectiva es va perdent i, a més, s'hi afegeixen èpoques de prohibició com el franquisme".

Algú sap, per exemple, de quan data la presència de bestiar a les festes majors? Segons Joan Soler i Amigó és una tradició medieval molt antiga lligada als animals totèmics. "Els clàssics són el bou i el toro, l'ós i el llop, l'àliga, i el drac. Aquest darrer era, en principi, una serp benefactora, fecundadora de les dones i creadora de les aigües, fins que l'home va començar a tenir un paper més fort a la societat: la serp va transformar-se en drac i es va crear l'heroi que s'hi ha d'enfrontar", explica. Amb la creació de les ciutats, el s.XIII, per fer la festa de Corpus, tots els gremis amb els seus representants i amb els seus animals van passant pels carrers. A partir d'aquí, es dona un significat cristià al bestiar. "Ara es busquen animals totèmics i se'n creen de nous: camells, galls, senglars, etc", afegeix.

Respecte de l'origen de les festes majors, es remunta a l'Edat Mitjana. Van aparèixer en ciutats mercat que, com Granollers, estaven situades en un encreuament de camins. "Normalment les primeres festes anaven associades a la sega, al bestiar i al comerç, i tenien lloc cap a mitjan d'agost, coincidint amb la Mare de Déu d'agost", aclareix. Sobre la presència de diferents colles en les festes, Soler i Amigó ho té clar: "El dualisme està present en la cultura popular i la mitologia des de sempre: el blanc i el negre, el dia i la nit, la vida i la mort".

BIG FUN
GRANOLLERS

2x1
PARTIDA DE BITLLES

Vàlid de dilluns a divendres • Caduca el 30 de setembre 2003
Vàlid un cupó per persona
G. Comercial El Nord - P. I. El Ramassar - Granollers